

INFORMACIJA

doi: 10.15388/Baltistica.54.1.2388

BALTISTIKOS KONFERENCIJA ITALIJOJE

2019 m. gegužės 13–14 d. Pizos universitete (Università degli Studi di Pisa) vyko IV tarptautinė baltistikos konferencija (IV Incontro di Baltistica), kurioje, be būrio Italijos filologų, pranešimus skaitė ir diskutavo baltistai iš Lietuvos, Vokietijos, Čekijos ir Šveicarijos. Iš viso perskaityti 27 pranešimai. Konferencijos *spiritus movens* – profesorius Pietro Umberto Dini, Pizos universiteto Baltistikos katedros įkūrėjas ir vadovas. Jam talkino mokiniai dr. Adriano Cerri ir dr. Diego Ardoino, doktorantė Julija Šabasevičiūtė, „Erasmus“ studentai Viktorija Pranaitytė ir Marius Stankevičius.

Konferencija, vykusi Pizos universiteto Didžiojoje auloje, pradėta iškilmingai: sveikinimo žodžius tarė Pizos universiteto prorektorius Francesco Marcelloni, Filologijos, literatūros ir lingvistikos departamento direktorius Rolando Ferri, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras Algirdas Monkevičius ir Lietuvos ambasados Romoje kultūros atašė Laura Gabrielaitytė.

Pirmąjį pranešimą „Ptolemėjas ir Rytų Baltijos etnografija“ padarė Eugenijus Jovaiša (Vilnius). Mokslininkas, remdamasis savo archeologijos tyrimais, talkinamas matematikų, pateikė nau-

jų įžvalgų apie baltų gentis pirmaisiais Kristaus laikų amžiais. Pranešimą pagyvino profesionaliai parengta ir išradingai demonstruojama iliustracinė medžiaga. Grasilda Blažienė (Vilnius) kalbėjo apie tikrinių vardu reikšmę baltų etnogenezės tyrimams, o šios informacijos autorius – apie veiksmažodžio valdomųjų sudurtinių daiktavardžių kalkes (vertinius) XVIII–XIX a. lietuvių ir latvių kalbose (pastarajam pranešimui panaudoti duomenys iš LMT finansuoto projekto, sutarties Nr. LIP-028/2016). Pirmąjį konferencijos posėdį, kuriam pirmininkavo E. Jovaiša ir P. U. Dini, pranešimu „Dėl kai kurių lietuvių kalbos veiksmažodžio priešdėlių semantinės motyvacijos“ užbaigė Inesa Šeškaušienė (Vilnius).

Antrąjį posėdį, pirmininkaujamą G. Blažienės ir A. Cerri, pradėjo Vytautas Kardelis (Vilnius) pranešimu „Dialektologija ir dialektometrija“. Toliau apie variantus ir kitimus lietuvių tarmėse remdamasi jaunimo apklausomis kalbėjo Christa Schneider (Bernas, Šveicarija). Kaip šaltinio kalba sąlygojo artroidų vartoseną Jono Bretkūno Naujojo Testamento vertime, argumentavo jaunas mokslininkas Mortimeras Drachas (Frankfurtas prie Maino). Gintarės Judžentytės (Vilnius) pranešime buvo panagrinėta artimojo ir tolimojo rodymo įvardžių neutralizacija lietuvių tarmėse.

Trečiajam posėdžiui pirmininkavo I. Šeškauskienė ir D. Ardoino. Jame Pierluigi Cuzzolin (Bergamas) kalbėjo apie dabartinės lietuvių kalbos įvardžiuotinius būdvardžius, Gina Kavaliūnaitė (Vilnius) supažindino su Chylnskio Naujojo Testamento tyrimų projekto vienu iš rezultatų – suskaitmenintu svarbiu senosios lietuvių raštijos šaltiniu ir galimybėmis naudotis jo duomenimis. Ilja Lemeškina (Praha) kėlė Bazelio ir Kretos prūsiškų pėdsakų perskaitymo problemas, išdėstė savo išvagas, Jolanta Gelumbeckaitė (Frankfurtas prie Maino) aptarė senųjų lietuvių postilių inter- ir intratekstualumą.

Ketvirtajame posėdyje, kuriam pirmininkavo B. Stundžia ir P. Cuzzolin, Silvia Piccini (Piza) supažindino su Charles'o Bally užrašytu „Lietuvių kalbos kursu“, kurį Ženevos universitete 1901–1902 metais skaitė Ferdinandas de Saussure'as (pranešėjai palinkėta ši vertingą rankraštį publikuoti). Adriano Cerri (Piza) pranešime aptarė iš indoeuropiečių prokalbės paveldėtus šiaurės žemaičių tarmės somatonimus (tai Klaipėdos universiteto mokslininkų grupės projekto, finansuojamo Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, viena iš temų). Julijos Šabasevičiūtės (Piza ir Vilnius) pranešimo objektas – pilkos spalvos atspalviai lietuvių ir italų kalbų paremiografijoje. Alessandro Parenti (Trentas) kalbėjo apie grafinę geminaciją prūsų kalbos tekstuose, o Andrea Nuti (Piza) analizavo gintaro pavadinimą – Tacito *glēsum*, įvardydamas germanų, keltų ir baltų kalbų duomenų svarbą.

Penktajame posėdyje, kuriam pirmininkavo Alessandro Vitale ir A. Nuti, istorinė ir kultūrinės tematikos pranešimus skaitė Alessandro Vitale (Milanas), Chiara O. Tommasi (Piza), Piero Bugiani (Florencija) ir Michelangelo Zaccarello (Piza).

Šeštojo, paskutinio, posėdžio, kuriam pirmininkavo Rolando Ferri ir Marina Foschi, tematika buvo įvairi. Baltistinių pranešimų perskaityti du: D. Ardoino (Vilnius ir Piza) aptarė prūsus įvardijančius senuosius etnonimus. P. U. Dini (Piza) tekstologiniu, hermeneutiniu ir vertimo strategijos požiūriu analizavo pr. III katekizmo dūrinį *greiwakaulin* 'šonkaulis'. Iš kitų pranešėjų minėtina Rosanna Sornicola (Neapolis), kalbėjusi apie partityvo traktavimą kalbotyros istoriografijoje. Marianne Hepp (Piza), M. Foschi (Piza) nagrinėjo germanistikos, o Mirko Tavoni (Piza) – romanų kalbotyros istorijos problemas.

Pizos universitete rengiamų tarptautinių baltistikos konferencijų pranešimai yra publikuojami Pizos baltistikos centro redaguojamoje serijoje *Studia Baltica Pisana*¹.

Bonifacas STUNDŽIA

[bonifacas.stundzia@flf.vu.lt]

¹ Žr. konferencijų pranešimų pagrindu parengtus leidinius: *Incontri Baltistici in Pisa. Studi e Saggi*, Novi Ligure: Joker, 2017; *Incontri Baltistici in Pisa. Studi e Saggi 2*, Novi Ligure: Joker, 2018.